

Oog voor gender – inspiratiebijeenkomst in Roermond

In de raadszaal van Roermond, een plek waar politiek de hoofdrol speelt, organiseerden de [Nederlandse Vrouwen Raad](#) en [Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis](#), i.s.m. [SharePower](#) op 29 september 2022 een bijeenkomst over **genderstereotypering in (lokale) politiek en beleid**.

Devika Partiman ([Stem op een vrouw](#)) trapt de middag af en vertelt hoe ze kort na de verkiezing van Trump (2016) op vakantie was in Suriname en daar een flyer zag van een Surinaamse vrouwenorganisatie met de slogan: **“Kies Bewust, Stem op een Vrouw”**. Met in de toelichting: “Vrouwen vormen de helft van de bevolking van Suriname, maar je ziet het niet terug in het parlement.” Partiman maakte er een foto van en terug in Nederland nam ze contact op met een vriendin: “Ik wil hier wat mee”.

Zo ontstond *Stem op een vrouw*. Vroeger stemde je op de eerste vrouw op de kieslijst, dat kreeg je mee van je moeder, vader, opa of oma. Dat had nog zin, omdat vrouwen vaak pas op een lagere plek stonden. Maar dat werkt tegenwoordig minder goed. Daarom bedachten ze de volgende campagne, bestaande uit 3 stappen:

Stap 1: Kies een partij – Stap 2: Bekijk de peilingen – Stap 3: Breng jouw stem uit en stem op een vrouw die lager op de lijst staat dan de peilingen

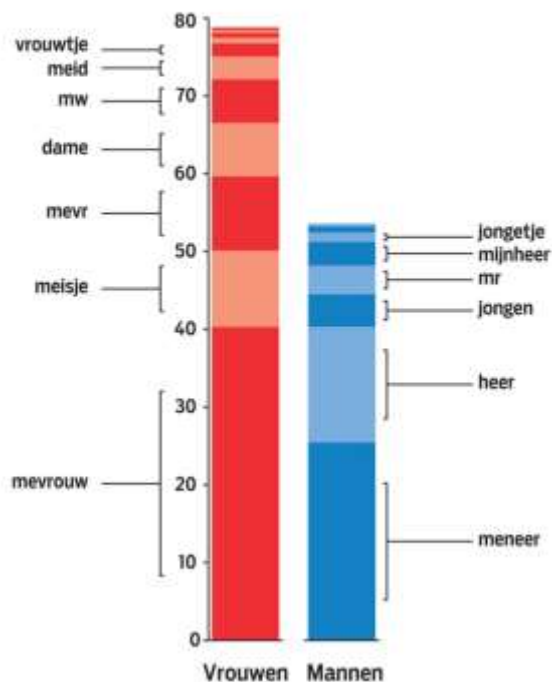
“Leuk trucje bedacht, maar dat gaat waarschijnlijk niet werken.”, dacht het team. Maar hoe anders liep het. Zo zijn er bijvoorbeeld de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen 459 extra vrouwen verkozen met voorkeursstemmen. Het aandeel vrouwen steeg hiermee van 31% naar 37%. Dit zijn nog de voorlopige cijfers. Als alle Colleges rond zijn, komen de definitieve cijfers.

Los van gender zijn vooral mensen van kleur, mbo’ers, mensen met een beperking en lhbtq+ mensen in veel gemeenten slecht vertegenwoordigd. Partiman: “In deze groepen is nog veel winst te behalen”. Neem bijvoorbeeld een jonge vrouw van 25, moslim, die het stadhuis van Roermond binnenkomt. Ze ziet portretten hangen van een homogene omgeving. Een uniforme omgeving *kan leiden tot* een omgeving die geen rekening houdt met ieders talenten en behoeftes, die *kan leiden tot* een niet verwelkomende omgeving (Space Invaders theorie) en die *kan leiden tot* een onveilige omgeving. Een vicieuze cirkel!

Vervolgens gaat Devika Partiman in op de barrières voor meer vrouwen in de politiek en ze laat een paar resultaten zien uit een [onderzoek van De Groene Amsterdammer](#), waaronder deze:

Hoe worden vrouwelijke en mannelijke politici aangesproken?

Frequenties van aanspreekvormen in tweets (genormaliseerd per 100.000 woorden)

Online haat mag zeker niet vergeten worden. Atria deed onlangs [onderzoek naar online haat](#), specifiek onder vrouwelijke gemeenteraadsleden en heeft in samenwerking met *Stem op een Vrouw*

[6 tips met goede raad tegen online haat](#) opgesteld. Een poster met alle tips krijgt iedereen vanmiddag mee.

Devika eindigt met de vraag wie is dit?

Dit is Mathilde Haan, het eerste vrouwelijke raadslid (in 1919) in Roermond.

Roermond:

1982: Eerste vrouwelijke wethouder: Tiny Verboeket-Dings

2015: Eerste vrouwelijke burgemeester: Rianne Donders-De Leest

2022: 12 vrouwen, 19 mannen in de raad

De eerste raadsleden van kleur

1974: Julia Oudkerk Pool Boldy

2002 Agnita Edid Bourne

2002: Neslihan Emre-Aslankurt

Marianne Smitsmans-Burhenne (wethouder voor sociaal domein, gezondheid & diversiteit in Roermond) vergeet nooit het moment dat ze voor het eerst op de knop mocht drukken in deze raadszaal en haar stem mocht laten horen. In 2012 werd ze wethouder. “Door op te staan en te beroeren kun je dingen in beweging krijgen.”

Op een van de eerste grotere bijeenkomsten waar ze kwam viel het haar op dat er een grote grijze massa was, met nauwelijks vrouwen. “Als je hier in de burgemeestersgang komt zie je alleen maar

oudere, blanke mannen. We hebben nu gelukkig een vrouwelijke burgemeester, maar die hangt er nog niet, want die moet eerst weggaan. “

Ze vindt het belangrijk dat je een voorbeeld, een boegbeeld hebt. “We maken stappen, maar te weinig.” Bij 100 jaar vrouwenkiesrecht (in 2019) dacht ze: “Ik kijk eens in het archief wat ik daarover kan vinden”. 1 A4tje over vrouwen in de politiek vond ze. Toen heeft ze zelf een boekje gemaakt over 100 jaar vrouwenkiesrecht in Roermond, met interviews en een lijst met alle vrouwelijke gemeenteraadsleden in die 100 jaar [[hier te downloaden](#)]

Marianne Smitsmans-Burhenne: “Neem het boekje mee naar je eigen gemeente, en vraag wat er bekend is over vrouwen in de politiek.”

Vrouwen bestormen gemeenteraden met voorkeurstemmen – en nog vier opmerkelijke resultaten

De officiële uitslagen van de gemeenteraadsverkiezingen zijn maandag vastgesteld. Met voorkeurstemmen verdringen vrouwen regelmatig mannen die hoger op de lijst staan. En weer is er in een Haags stembureau wel erg vaak met volmachten gestemd. Vijf opmerkelijke

“Vrouwen bestormen gemeenteraden met voorkeurstemmen” zo kopte de Volkskrant afgelopen maart. Een opmerkelijke kop, bijna vijandig. Dit voorbeeld kwam aan de orde in de **workshop die Franca Hehenkamp en Javier Koole van Atria gaven over gendersensitief beleid**. Net zoals taal ertoe doet in de media, kun je ook in beleidsstukken alert zijn en kijken hoe je beleid neutraler kunt beschrijven.

De trainers **Koole en Hehenkamp** gaven kort uitleg over wat genderneutraal en gendersensitief beleid is aan de hand van een voorbeeld.

Als je denkt aan het sportbeleid van een gemeente dan denk je niet meteen dat dit te maken heeft met gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Een gemeente kan bijvoorbeeld besluiten om meer te gaan investeren in sportverenigingen, om te zorgen dat er meer mensen gaan sporten. Dit lijkt in eerste instantie een prima oplossing. Maar het kan het zijn dat er op deze manier onbedoeld meer geld gaat naar mannen, en dat er daardoor een groter percentage mannen gaat sporten dan vrouwen. Uit onderzoek blijkt dat mannen vaker bij verenigingen sporten, en vrouwen vaker bij commerciële sportinstellingen en alleen sporten.

Ook zijn belemmeringen om te sporten voor vrouwen en mannen anders. Denk bijvoorbeeld aan discriminatie en uitsluiting, gebrek aan veiligheid, financiële ontoegankelijkheid, het uitvoeren van zorgtaken, en het feit dat sport op zich als mannelijk wordt gezien. Dat kunnen allemaal belemmeringen zijn ervaren om te gaan sporten. Voor vrouwen, maar bijvoorbeeld ook voor mensen uit de LHBTI+ gemeenschap. Door hiermee rekening te houden met de verschillende behoeftes van mensen, in dit geval vrouwen, maak je beleid gendersensitief. Je houdt dus rekening met de verschillende positie van mannen en vrouwen, en daarmee met de verschillende mogelijkheden en belemmeringen die zij kunnen hebben.

Vervolgens ging iedereen aan de slag om een beleidsstuk over inburgering te analyseren en te overleggen met de burens over vragen als: Is het beleidsstuk genderneutraal of gendersensitief? Kan dit beleid anders uitpakken voor mannen en vrouwen? Zo ja, waarom?

Tips uit de workshop:

- Stel vragen, bijvoorbeeld: zijn er cijfers over het aantal mannen en vrouwen?
- Kijk kritisch naar beleidsstukken
- Zoek samenwerking

Meer leren? [Kom naar de training Oog voor Gender!](#) In november zijn er nog 2 gratis trainingen.

De bijeenkomst eindigde met een aantal stellingen. De hele zaal was het eens met de stelling: **“Raadsleden moeten op elk beleidsterrein oog voor gender hebben”**.

Niemand was het eens met de stelling: **“In mijn gemeente wordt er genoeg gedaan om gendergelijkheid te realiseren.”**

Een paar reacties: “Je kunt fantastisch beleid hebben, maar ook in de maatschappij moet je iedereen gelijk behandelen.”

“Blijven uitdragen.”

Afsluitend nog een mooi voorbeeld van gendersensitief beleid: sneeuwruimen in Zweden.

Bekijk hier het filmpje op YouTube: <https://youtu.be/udSjBbGwJEg>

Met dank aan de sprekers, de gemeente Roermond en het ministerie van OCW, die de alliantie [Werk.en.de Toekomst](#) financiert, waaronder deze netwerk- en inspiratiebijeenkomst is georganiseerd.

Foto's: Rein Wieringa